

Wymagania edukacyjne z przedmiotu język polski w roku szkolnym 2025/2026

DLA KLAS 1A, 1B, 1E/F, 2A/D, 2B, 2E/F, 3B, 3E/F, 4A, 4E, 4G/H, 5D, 5E.

Kiedy jest mowa w wymaganiach edukacyjnych o utworach literackich, to oznacza obowiązkową listę lektur i poezję danej epoki literackiej, omawianej w danej klasie. A kiedy jest mowa o epoce literackiej, to oznacza daną epokę literacką omawianą w danej klasie zgodnie z podstawą programową.

KLASY PIERWSZE:

1. Parandowski J. „Mitologia” cz. 1 GRECJA.
2. Sofokles „Antygona.
3. Homer „Iliada” - fr.
4. Horacy – liryki.
5. Biblia – fr.
6. „Dzieje Tristana i Izoldy”.
7. „Lament świętokrzyski”.
8. „Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią”.
9. „Bogurodzica”.
10. „Pieśń o Rolandzie”.

Epoki literackie: antyk, Biblia, średniowiecze, renesans.

KLASY DRUGIE

1. W. Szekspir „Makbet”.
2. Molier „Skąpiec”.
3. A. Mickiewicz „Dziady” cz. III.
4. Goethe „Cierpienia młodego Wertera” – fr.
5. Twórczość J. Kochanowskiego.
6. Twórczość I. Krasickiego.
7. Twórczość poetów epoki baroku.
8. Poezja A. Mickiewicza.
9. Poezja J. Słowackiego.
10. Poezja C. K. Norwida.

Epoki literackie: barok, oświecenie, romantyzm.

KLASY TRZECIE

1. Poezja poetów romantycznych – cd.
2. B. Prus „Lalka”.
3. F. Dostojewski „Zbrodnia i kara”.
4. E. Orzeszkowa „Gloria victis”.

5. H. Sienkiewicz „Potop” – fr.
6. Poezja przedstawicieli pozytywizmu.

Epoki literackie: romantyzm – cd., pozytywizm.

KLASY CZWARTE

1. S. Wyspiański „Wesele”.
2. W. S. Reymont „Chłopi” t. 1 – fr.
3. S. Żeromski „Przedwiośnie”.
4. W. Gombrowicz „Ferdynand”.
5. H. Krall „Zdążyć przed Panem Bogiem”.
6. Z. Nałkowska „Przy torze kolejowym” .
7. T. Borowski „Proszę państwa do gazu”.
8. G. Herling – Grudziński „Inny świat” – fr.
9. Poezja przedstawicieli Młodej Polski, dwudziestolecia międzywojennego, wojny i okupacji.

Epoki literackie: Młoda Polska, dwudziestolecie międzywojenne, wojna i okupacja.

KLASY PIĄTE

1. A. Camus „Dżuma”.
2. G. Orwell „Rok 1984”.
3. S. Mrożek „Tango”.
4. M. Nowakowski „Raport o stanie wojennym”.
5. M. Nowakowski „Górą Edek”.
6. A. Stasiuk „Miejsce”.
7. O. Tokarczuk „Profesor Andrews w Warszawie”.
8. R. Kapuściński „Podróże z Herodotem” – fr.
9. Poezja przedstawicieli epoki współczesność.

Epoki literackie: współczesność oraz powtórzenie i utrwalenie wcześniejszych epok.

Procentowy przelicznik punktów na ocenę:

100% - celujący

90 - 99% - bardzo dobry

71% – 89% - dobry

51 – 70% - dostateczny

35– 50% - dopuszczający

0 – 34% - niedostateczny

Zasady oceniania z języka polskiego uwzględniają zalecenia Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej dla uczniów z dysfunkcjami. Nauczyciel dopasowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb ucznia.

Ocena śródroczna i roczna ustalona jest na podstawie ocen cząstkowych.

Ocena klasyfikacyjna (śródroczna/roczna) nie jest średnią ocen cząstkowych.

Na ocenę dopuszczającą uczeń potrafi:

- przyporządkować autorom tytuły i głównych bohaterów utworów literackich wskazanych w podstawie programowej;
- określić ramy chronologiczne omawianych epok;
- objaśnić znaczenie nazw omawianych epok literackich;
- wskazać podstawowe cechy najważniejszych dla omawianych okresów gatunków literackich;
- wskazać cechy postaw i wzorców osobowych charakterystycznych dla danej epoki;
- wskazać cechy prądów i umysłowych i artystycznych;
- posługiwać się kluczowymi dla rozumienia omawianych epok pojęciami;
- streścić główne wątki utworów epickich i dramatycznych z listy lektur obowiązkowych;
- rozpoznać najważniejsze środki stylistyczne w utworach literackich omawianych epok;
- scharakteryzować bohaterów literackich;
- przekazywać efekty swej pracy na lekcjach w komunikatywny sposób.

Na ocenę dostateczną uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą , a ponadto:

- wyjaśnić literaturoznawcze sensy pojęć;
- wskazać podstawowe cechy gatunków literackich;
- powiązać fakty literackie z istotnymi wydarzeniami historycznymi;
- wskazać związki omawianych epok z wcześniejszymi;
- opisać motywy i tematy literackie, odwołując się do omówionych utworów;
- scharakteryzować wzorce osobowe i postawy bohaterów, odwołując się do omówionych utworów literackich;
- scharakteryzować podstawowe prądy artystyczne i umysłowe oraz hasła programowe

i idee poszczególnych epok, odwołując się do omówionych utworów literackich;

- scharakteryzować wizję świata i człowieka w poszczególnych epokach , odwołując się do omówionych utworów literackich;

- wskazać i opisać charakterystyczne cechy językowe i stylistyczne w tekstach literackich omawianych epok;

- określić tematykę i problematykę omówionych utworów;

- zaprezentować na lekcji zagadnienia wcześniej przygotowane w domu;

- podejmować próby włączenia się do dyskusji.

Na ocenę dobrą uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną , a ponadto:

- wskazać związki literatury z wydarzeniami historycznymi, kulturą i sztuką oraz filozofią omawianych epok;

- porównać wzorce osobowe, kreacje bohaterów oraz wizję świata i człowieka w omawianych epokach, odwołując się do utworów literackich;

- scharakteryzować koncepcję artysty i zadania sztuki w omawianych epokach, odwołując się do utworów literackich;

- wskazać dominantę kompozycyjną i myślową oraz dokonać analizy typowego dla epoki i autora utworu literackiego;

- zająć i uzasadnić stanowisko w dyskusji z odwołaniem się do utworu, cytatu, kontekstu lub wiedzy o epoce;

- formułować wnioski, uogólnienia i argumenty, prezentując swój punkt widzenia;

- ocenić bohaterów literackich w kontekście epoki, zwracając uwagę na ich komplikację psychologiczną i uwikłania w problemy moralne, społeczne;

- komponować w trakcie zajęć dłuższe wypowiedzi w sposób zwarty, logiczny i uporządkowany;

- wypowiadać się płynnie, poprawnie pod względem stylistycznym i ortograficznym.

Na ocenę bardzo dobrą uczeń potrafi to , co na ocenę dobrą, a ponadto:

- wymienić głównych twórców kultury i ich dzieła w omawianych epokach;

- wykazać się opanowaniem pamięciowym fragmentów tekstów literackich oraz swobodnie postugiwać się cytatami;

- przedstawić ewolucję bohatera literackiego oraz wybranych gatunków literackich na podstawie omawianych utworów;
- wyjaśnić funkcje motywów antycznych i symboli biblijnych w poznanych utworach literackich;
- rozpoznać nawiązania do tradycji we współczesnym utworze literackim lub filmie;
- formułować wnioski płynące z porównania kształtu artystycznego tekstów literackich;
- samodzielnie gromadzić, porządkować i wykorzystywać w wypowiedziach ustnych (i pisemnych) materiały z różnych źródeł dotyczące literatury, filmu i innych dziedzin sztuki;
- dokonać samodzielnej analizy i interpretacji dzieła literackiego: postępując się biegle terminologią historyczno- i teoretycznoliteracką; rozpoznając przenośne znaczenia dzieła (metaforyczne, alegoryczne, paraboliczne);
- dokonać samodzielnej analizy i interpretacji dzieła sztuki(w tym tekstu lit.) , ze wskazaniem funkcji środków specyficznych dla danej dziedziny sztuki;
- wykazać się swobodą konwersacji, kulturą dyskusji i piękną polszczyzną;
- odwoływać się do opinii autorytetów (sądy historyków literatury, myśli filozofów) dla obrony własnego stanowiska;
- dowodzić własnej racji w ocenie dzieł sztuki;
- dokonać syntezy twórczości literackiej(epoki, autora, prądu);
- dokonać pisemnej parafrazy i stylizacji literackiej tekstu.

Na ocenę celującą uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą , a ponadto:

- prezentując swoje poglądy, świadczące o dużej erudycji;
- formułować wnioski dojrzałe , wnikliwe;
- polemizować , by obronić własne stanowisko, szukając wciąż nowych argumentów.

mgr Agnieszka Donabidowicz